

STATUS SLOVENSKEHO POSUNKOVÉHO JAZYKA A MOŽNOSTI JEHO VZDELÁVANIA NA SLOVENSKU

Michal Hefty & Angela Hefty

Myslím – centrum kultúry Nepočujúcich

Kto sme?

- MgA. Michal Hefty
 - ▣ Riaditeľ - Myslím – centrum kultúry Nepočujúcich
 - ▣ Člen výboru pre osoby so zdravotným postihnutím - zástupca skupiny organizácií osôb so sluchovým postihnutím
 - ▣ Lektor slovenského posunkového jazyka
- Mgr. Angela Hefty
 - ▣ Zástupkyňa riaditeľa - Myslím – centrum kultúry Nepočujúcich
 - ▣ Projektová manažérka

Kto sme?

- OZ Myslím – centrum kultúry Nepočujúcich
- Funguje od roku 2005
- Od roku 2007 sa systematicky snaží zachovať slovenský posunkový jazyk prostredníctvom:
 - ▣ publikačných materiálov: kníh a DVD
 - ▣ kultúrnych akcií pre Nepočujúcich a pre širokú verejnosť
 - ▣ kurzov slovenského posunkového jazyka (SPJ)
- Od marca 2010 funguje ako chránené pracovisko
- Od decembra 2011 sú akreditované kurzy SPJ pod Ministerstvom školstva SR

Kto u nás pracuje?

- 4 Nepočujúci používatelia SPJ – chránené pracovisko

- počujúca sekretárka – pracovná asistentka
- Ďalší traja Nepočujúci členovia občianskeho združenia

Jeden z cieľov Myslím je: širit' SPJ a komunikáciu prostredníctvom nej

- Dá sa to robiť prostredníctvom systematických kurzov slovenského posunkového jazyka.
- Čím viacej ľudí oboznámiť so slovenským posunkovým jazykom, aby prostredníctvom nej mohli lepšie dorozumieť s používateľmi tohto jazyka a:
- Tým pádom prekonať komunikačnú bariéru
- Pomôcť integrovať Nepočujúcich do spoločnosti

Publikácie

- Knihy a DVD približujú záujemcom problematiku Nepočujúcich a slovenský posunkový jazyk

Chceme takto podporiť

- Počujúcich: naučia sa nový jazyk, ktorý sa vníma vizuálne, zoznámia sa s kultúrou Nepočujúcich, ich zvykmi, životným štýlom, poskytnú sa ďalšia možnosť v rámci svojej profesie pracovať s Nepočujúcimi – prispievame k spoločenskej integrácii
- Nepočujúcich: bezbariérový prístup k informáciám, integrácia do spoločnosti

Predstava verzus skutočnosť alebo ťažký boj s „integráciou“

- Časom našej snahy o túto integráciu sme sa dostali do prekážok

Prvý faktor:

Časový faktor kedy sme to začali robiť

- Nepočujúci sa dlhé roky aktívne nesnažili o to, aby učili tento jazyk, neboli profesionálne kurzy SPJ
- my sme začali s kurzom v roku 2008,
- v porovnaní: Maďarsko: 1995, Česká republika: 2000,
- Časový posun od doby pádu komunizmu a začatím osvetovej činnosti Myslím je 18 rokov, „dobehnúť“ túto časovú stratu sa dá veľmi ťažko.

Druhý faktor:

Zákon o posunkovej reči Nepočujúcich osôb 149/1995

- schválený v roku 1995, dodnes platný,
- Nemá žiadnu vykonávaciu obdobu,
- Najhoršie: nedefinuje jasne status slovenského posunkového jazyka, hádže ju do skupiny „posunkovej reči“ spolu s posunkovanou slovenčinou,
- Nie je tak jasne definovaný čo znamená prirodzený posunkový jazyk Nepočujúcich.

Tretí faktor:

Zákon o financovaní tlmočnických služieb

- Zákon o soc. službách 448/2008 Z.z.
- Definuje financovanie tlmočnickej služby do právomoci VÚC, znamená to každý VÚC sám rozhoduje aké finančné ohodnotenie má tlmočník.
- Napr. Nitriansky kraj 11 €/hodina, Bratislavský kraj 2,5 €/hodina.
- Ak ľudia nemajú pred sebou pozitívny vzor nemajú ani motiváciu v snahe o ďalšie vzdelávanie uplatniť sa napr. ako tlmočníci.

Štvrtý faktor:

Nekompetentnosť niektorých ľudí, ktorý „pracujú“ s týmto jazykom

- V poslednom čase veľa ľudí začalo pracovať: vyučovať tzv. „posunkovú reč“.
- Z uvedených informácií napr. na www a profilu je zrejmé, že nie všetci ľudia vedia čo je rozdiel medzi prirodzeným jazykom Nepočujúcich a umelým jazykom t.j. posunkovanou slovenčinou.
- Je známe, že vzdelávať sa o tomto jazyku treba dlhodobo, nedá sa to naučiť za krátky čas – niektorí si to vôbec neuvedomujú, práve tí ktorý samotný jazyk učia.
- Tzv. víkendové kurzy zdarma od spoločností robia zlú reklamu samotnej existencie SPJ: ani jeden jazyk nie je možný sa dobre naučiť za víkend a platí to aj na posunkový.

Piaty faktor:

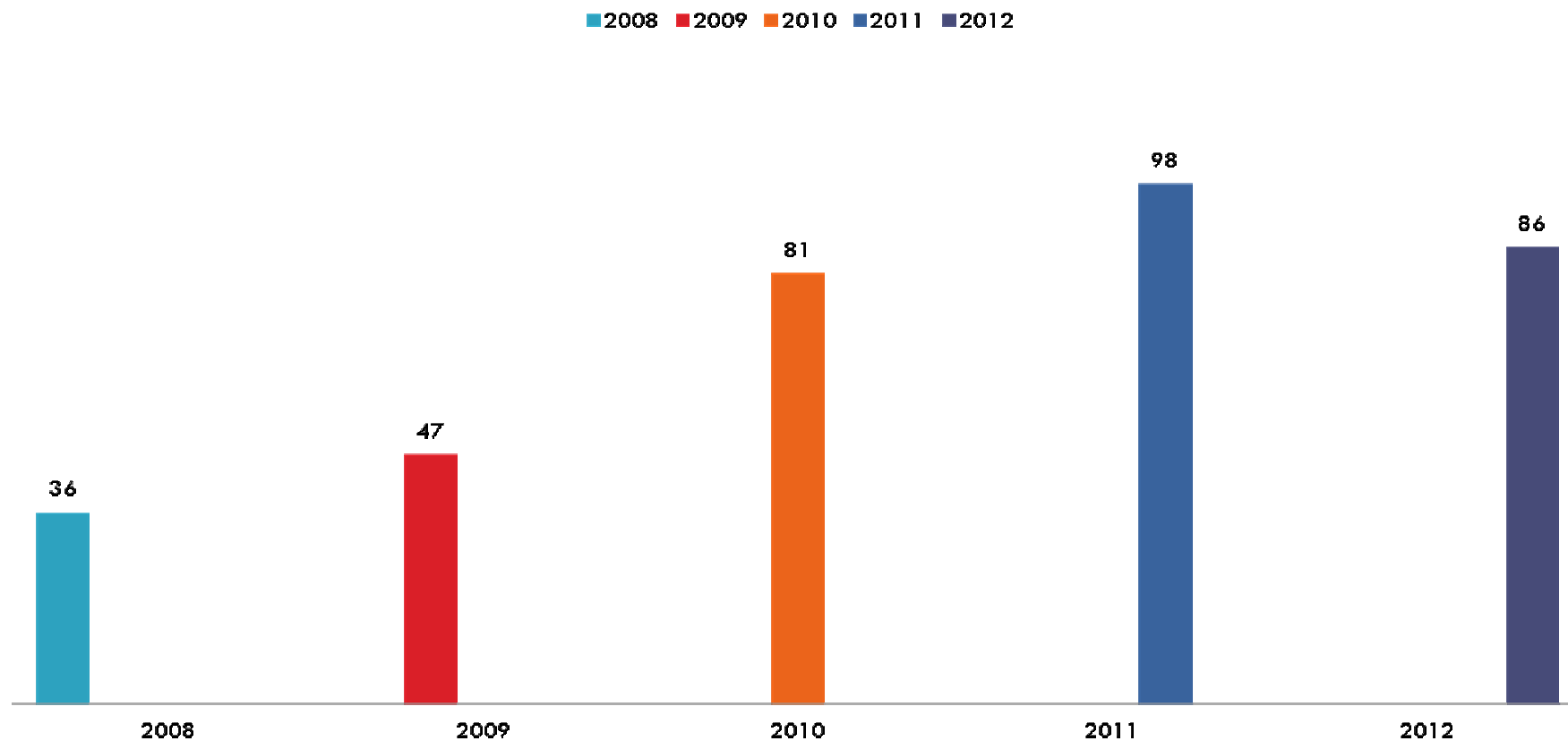
Nepočujúci = samo riadiaci

- Ľudia nie sú zvyknutí na to, že organizáciu riadia Nepočujúci a samo o nej ROZHODUJÚ.
- Niektorí to prijímajú dobre, iní nie.
- Tí ktorí to neprijímajú dobre, dôverujú viac počujúcim „odborníkom“- je to pocit ukrivdenosti.
- Tí ktorí to prijímajú dobre si vedia vytvoriť dobrý pracovný vzťah s našim kolektívom.

Bilancia záujemcov kurzu SPJ od začiatku

Počet záujemcov kurzu SPJ za rok

Ked' prídu ľudia na náš kurz:

- Sú zaskočení z toho, že je to ťažký jazyk.
- Nerozumejú ako je možné, že „kompetentní“ ľudia učili „správne“, ale my podávame iné informácie.
- Keďže sa doteraz učili zlým postupom, niekedy si myslia, že náš systém je chybný.
- Náš systém však nemôže byť až taký chybný 😊
keďže:
 - ▣ Máme akreditáciu Ministerstva školstva, výskumu a športu SR pre ďalšie vzdelávanie ako jediná organizácia v SR

Podľa nášho neoficiálneho prieskumu

- 95% ľudí hodnotí náš kurz sa skvelí.
- Vydvihujú rozmanité prostriedky prostredníctvom ktorých sa učia slovenský posunkový jazyk.
- V rámci kurzu sa učia aj o kultúre, zvykoch Nepočujúcich, spoznávajú tak prostredníctvom teórie túto komunitu.
- Náš kolektív vďaka tým, ktorí si vybudujú v sebe prirodzený rešpekt voči Nepočujúcim.

Publikácie

Vízia do budúcnosti

- Získať poskytovanie tlmočnickej služby z dôvodu poskytovania plnohodnotnej komunikácie pre Nepočujúcich,
- Zaviest' on-line tlmočenie,
- Tieto služby sú dobré aj pre pozitívny vzor počujúcich,
- Nový kurz umeleckého tlmočenia vďaka podpore od spoločnosti Kofola a.s. – Neslýchané festivaly.